

ชื่อเรื่อง ลักษณะวรรณศิลป์ในเรื่องไสวัต

ผู้วิจัย นางศิริรัตน์ ศรีธรรมมา

ปริญญา ศศ.ม. (ภาษาไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. บุญยงค์ เกศเทศ

ประธานกรรมการ

ผศ. พรชัย ศรีสารคาม

กรรมการ

ผศ. ประทวน บุญปก

กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๒๕๕๓

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องลักษณะวรรณศิลป์ในเรื่องไสวัต มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ลักษณะเฉพาะและลักษณะวรรณศิลป์ในเรื่องไสวัต จากเอกสารโบราณที่ปริวรรตแล้ว ซึ่งเป็นต้นฉบับโบราณ จารด้วยอักษรธรรมของวัดบ้านหนองโน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑๓ ผูก โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการวิจัยจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งนำทฤษฎีทางวรรณกรรมมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ด้วย มีการวิจัยภาคสนาม สัมภาษณ์ปราชญ์ท้องถิ่น จำนวน ๘ คน ซึ่งเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างกับ เครื่องบันทึกเสียง ระยะเวลาวิจัยระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า วรรณกรรมอีสานเรื่องไสวัตมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แนวคิดตาม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเรื่องกฎแห่งไตรลักษณ์ และปลูกฝังความศรัทธาต่อ พระพุทธศาสนา ซึ่งผู้แต่งได้สอดแทรกหลักธรรมนี้ไว้ตลอดเรื่อง มีการนำเสนอความเชื่อ ทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับเรื่อง กรรม บาป-บุญ สวรรค์-นรก ขวัญ โหราศาสตร์ และ ไสยศาสตร์

การศึกษาลักษณะเฉพาะด้านรูปแบบ พบว่า เรื่องไสวัตแต่งด้วยโคลงสารซึ่งเป็น ฉันทลักษณ์ที่เหมาะสมกับการขับลำ สามารถเล่นเสียงได้ไพเราะและแสดงความรู้สึกได้ดี เรื่องไสวัต เปิดเรื่องด้วยบทประณามพจน์ นมัสการพระรัตนตรัย มีการกล่าวอ้างชาดกว่า

เป็นพระชาติหนึ่งของพระพุทธเจ้า แล้วก็ดำเนินเรื่องทันที ส่วนการปิดเรื่อง ระบุชื่อผู้คัดลอกและผู้ถวายใบลานว่าทำขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

การศึกษาลักษณะวรรณศิลป์ พบว่า เรื่องโศวัตเป็นวรรณกรรมที่ใช้ภาษาได้อย่างประณีต งดงาม มีศิลปะการเลือกเฟ้นถ้อยคำเพื่อให้เกิดความไพเราะ สละสลวย มีการสรรคำ การใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำไวพจน์ ลีลาการใช้คำ เพื่อขยายความและสร้างจินตภาพในเรื่องให้เด่นชัดขึ้น การเรียบเรียงถ้อยคำด้วยการใช้การซ้ำคำ การเล่นคำ และการเล่นเสียง อันเป็นการเพิ่มคุณค่า ความงดงามทางภาษายังขึ้น ส่งผลให้ผู้อ่านและผู้ฟังเกิดการรับรู้ และเกิดปฏิกิริยาทางอารมณ์ตอบสนองและคล้อยตาม นอกจากนี้เรื่องโศวัตยังสมบูรณ์ด้วยศิลปะการปลุกอารมณ์ จากการที่กวีมีสิ่งแปลกใหม่ให้ตื่นตาตื่นใจอยากติดตามเรื่อง มีความสมจริง มีการใช้คำสมาธิคุณ คำแสดงอารมณ์ และใช้ความเปรียบเทียบ ซึ่งแสดงให้เห็นอัจฉริยภาพของกวีอีสานที่แต่งเรื่องโศวัตให้มีคุณค่า ทั้งด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ และภาษา ทำให้เรื่องโศวัตเป็นวรรณกรรมอีสานที่มีความโดดเด่นทางวรรณศิลป์อย่างแท้จริง

TITLE : Literature Characteristic of Sowat

AUTHOR : Mrs. Sirirat Sritamma

DEGREE : M. A. (Thai)

ADVISORS : Assoc. Prof. Boonyong Kastas

Chairman

Asst. Prof. Pornchai Srisarakham

Committee

Asst. Prof. Pratuan Boonpok

Committee

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2010

ABSTRACT

This research aimed to study the unique and literature characteristic of Sowat, an Esarn literature from the original 13 chapters modified palm leaves were written with dharma alphabets at Ban Nong No temple, Nong No Sub District, Muang District, Maha Sasakham Province. The research was the quantity research by studying the related documents and researches, then using the literary theory for data analysis. It also was observation research by interview the 8 folk wise men who were choose by proposal Sampling. The research instrument was a questionnaire that contained the recorder. The research took place during May 2007-2010. The data were analyzed by descriptive analysis.

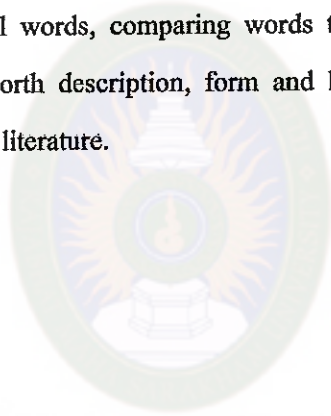
The research findings as follows;

Sowat, an Esarn literature aimed to conceive the principle of Tri Buddhism dharma, establish the belief of Buddhism and moral that the author wrote, there were the Buddhism belief; karma, sins-virtue, heaven-hell, morale, astrology and black magic.

The form study findings that Sowat was written by Klongsarn, the appropriate prosody for singing, the singer can sing beautifully with the emotional words. At the beginning, Sowat started with preface and worshipful Buddhist prays, It mentioned Lord Buddha's past life and start the story later. The footnote in the

end of the story mentioned the copy writers' names and the donators' names. They offered to the Buddha.

The study of literature found that Sowat was written by the elaborate and beautiful words, the appropriate words, repeated words, and synonym words. The way for describing and creating the readers' imagination, using repeated words, word using and sound using was worth and beauty of language. It was effect to readers and listeners' conception, emotion and reaction. Furthermore, it was a perfect emotional art because the poet added new things in his writhing that motivated the listeners to be excited and impressed them to follow the story, it was a realistic story by using the emotional words, comparing words that imaged the poet's intelligence. Sowat was a worth description, form and language and it was also a master piece obvions Esarn literature.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY